

Trường Chính sách công và Quản lý Fulbright
Niên khóa 2021-2023
Học kỳ Thu

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC
Nhập môn chính sách công
(2 tín chỉ)

Nhóm giảng dạy

Giảng viên:	Phạm Duy Nghĩa Vũ Thành Tự Anh	nghia.pham@fulbright.edu.vn anh.vu@fulbright.edu.vn
Trợ giảng:	Nguyễn Thị Thanh Bình Trần Hương Giang Nguyễn Đỗ Thuyên Võ Thành Trung	binh.nguyen.fsppm@fulbright.edu.vn giang.tran.fsppm@fulbright.edu.vn thuyen.nguyen.fsppm@fulbright.edu.vn trung.vo.fsppm@fulbright.edu.vn

Giờ học tập trung & địa điểm

Thứ 2 (18/10) đến Thứ 6 (22/10):	08:30 – 11:45
Thứ 6 (22/10):	13:30 – 16:45
Địa điểm:	Học trực tuyến.

Giờ trực văn phòng (trực tuyến)

	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Phạm Duy Nghĩa	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00
Vũ Thành Tự Anh	17:00 - 18:00	17:00 - 18:00	17:00 - 18:00	17:00 - 18:00	17:00 - 18:00
Nguyễn Thị Thanh Bình	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00
Trần Hương Giang	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00
Võ Thành Trung	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00	20:00 - 21:00
Nguyễn Đỗ Thuyên	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00	19:00 - 20:00

Học viên cũng có thể đăng ký gặp giảng viên/trợ giảng vào các thời gian phù hợp khác.

Mục tiêu của môn học

Mục tiêu chính của môn học là giới thiệu khái quát về chính sách công, quá trình hình thành chính sách, các nhân tố chi phối quá trình thiết kế, thực thi và kết quả của chính sách, vai trò và mối quan hệ giữa nhà nước và thị trường. Môn học cũng giới thiệu một số khái niệm then chốt trong nghiên cứu và phân tích chính sách công đồng thời vận dụng những khái niệm này để phân tích một số vấn đề chính sách cụ thể.

Mục tiêu thứ hai của môn học là trang bị cho học viên một số kỹ năng mềm cần thiết trong môi trường làm chính sách như tư duy phân biện, thuyết trình trước đám đông, làm việc nhóm, thảo luận tình huống và viết bài phân tích tình huống.

Sau khi học xong môn này, học viên được kỳ vọng có những năng lực và kỹ năng then chốt sau đây:

- Hiểu rõ quá trình chính sách và các nhân tố tác động tới quá trình này;
- Tham gia thảo luận và đóng góp vào quá trình chính sách;
- Phân tích, tổng hợp, tư duy mang tính phản biện;
- Giải quyết vấn đề và ra quyết định về chính sách công;

Mô tả môn học

Môn học sẽ tập trung vào sáu nội dung chính sau đây: (i) Quá trình chính sách và các nhân tố chi phối quá trình chính sách; (ii) Thể chế và vai trò của thể chế trong hoạch định chính sách; (iii) Giá trị và vai trò của giá trị trong việc định hình chính sách; (iv) Vai trò và mối quan hệ giữa nhà nước và thị trường; (v) Các bên có liên quan và vai trò của vận động chính sách; và (vi) Kinh tế chính trị của chính sách.

Học viên được yêu cầu nghiên cứu trước tất cả các tài liệu của môn học đặc biệt là các bài giảng “Flipped Classroom” trên Microsoft Teams trước khi bắt đầu tuần học tập trung (tài liệu được cập nhật/cung cấp trên Team vào ngày 04/10/2021, tức là 2 tuần trước khi học).

Trong tuần học tập trung (18-22/10/2021), các buổi trên lớp bao gồm các bài giảng và thảo luận nghiên cứu tình huống thực tế (NCTH). Để làm quen với phương pháp Nghiên cứu tình huống cũng như viết bài phân tích tình huống, học viên có thể tham khảo hai bài hướng dẫn của Trường Quản lý Nhà nước Harvard Kennedy dưới đây:

- *Học theo phương pháp nghiên cứu tình huống*, Chương trình NCTH của HKS.
- *Hướng dẫn viết bài viết chính sách*, Chương trình Giao tiếp Thông tin của HKS.

Bài đọc

Tài liệu đọc gồm một số chương trong các sách sau, các bài viết lựa chọn khác và các nghiên cứu tình huống.

- Daron Acemoglu and James A. Robinson (2012). *Why Nations Fail: the Origins of Power, Prosperity and Poverty* (Tại sao các quốc gia thất bại: Nguồn gốc của quyền lực, thịnh vượng và nghèo), New York: Random House.
- John W. Kingdon (2013). *Agendas, Alternatives, and Public Policies* (Chương trình nghị sự và chính sách công), Update Edition, Pearson.
- Joseph E. Stiglitz & Jay K. Rosengard (2015). *Economics of the Public Sector* (Kinh tế học khu vực công), 4th Edition, Norton & Company.
- Thomas A. Birkland (2016). *An Introduction to the Policy Process: Theories, Concepts, and Models of Public Policy Making* (Giới thiệu quá trình chính sách: Lý thuyết, khái niệm và mô hình làm chính sách công), 4th Edition, New York: Routledge.
- Michael Sandel (2017). *Justice: What's The Right Thing To Do?* (Phải, Trái, Đúng, Sai), Tái bản lần thứ 10, Nhà xuất bản Trẻ.

Học viên phải đọc bài bắt buộc trước khi lên lớp và phải sẵn sàng chứng minh đã đọc và nắm được nội dung bài đọc. Những bài đọc tham khảo tuy không bắt buộc nhưng sẽ giúp học viên có cái nhìn rộng và sâu sắc hơn đối với chủ đề, nội dung thảo luận trên lớp.

Yêu cầu của môn học

Học viên phải dự lớp đầy đủ, đọc bài quy định trước giờ lên lớp, tham gia thảo luận tích cực và hoàn thành tất cả bài viết được giao. FSPPM công bố các hướng dẫn học online và học viên cần tham khảo các hướng dẫn này.

Đánh giá: Điểm tổng kết môn sẽ được xác định trên cơ sở như sau:

Tham gia thảo luận trên lớp:	20% (Chuyên cần, Thảo luận bài đọc)
Bài viết phân tích tình huống:	30% (2 bài, mỗi bài 15%)
Bài viết Phân tích c/s nhóm:	50% (học viên trong nhóm tự phân bổ cho từng cá nhân).

Mỗi học viên sẽ phải hoàn thành **2 Bài viết phân tích tình huống** căn cứ vào các câu hỏi phân tích nghiên cứu tình huống. Hạn nộp là **8:20 sáng thứ Tư, 20/10/2021 và thứ Năm 21/10/2021**. Mỗi Bài viết phân tích tình huống có số lượng khoảng 1000 chữ ($\pm 10\%$).

Học viên toàn khóa MPP23 (bao gồm cả PA và LM) sẽ được chia thành 21 nhóm nhỏ (học viên tự lập nhóm, thông báo cho nhóm giảng viên, mỗi nhóm không quá 4 học viên, sẽ cùng phân công và phối hợp với nhau để thực hiện một bài phân tích chính sách ngắn. **Hạn nộp bài viết của các nhóm là 8:20 sáng thứ Hai, 08/11/2021**. Bài Phân tích chính sách của từng nhóm có độ dài 2500 chữ ($\pm 10\%$).

Hình thức nộp tất cả các bài viết được quy định như sau: bằng file word, nộp trên Teams theo quy định của FSPPM. Học viên lưu ý các quy tắc trung thực trong học thuật, tìm hiểu và áp dụng đúng cách dẫn nguồn tài liệu, cách trích thông tin của người khác. Mọi vi phạm quy tắc trung thực trong học thuật sẽ được xử lý theo Sổ tay học viên MPP2023. Lưu ý, sau khi nộp trên Team, tất cả các bài viết sẽ được kiểm tra cảnh báo mức độ giống của Turnitin.

Để thực hiện Bài viết Phân tích chính sách theo nhóm, học viên tiến hành các bước sau:

Trước khi học tập trung:

- **Từ 04/10-18/10/2021:** học viên làm quen với học qua Team, đề xuất lĩnh vực chính sách tùy theo quan tâm của cá nhân, tự nguyện hình thành các nhóm, mỗi học viên chỉ tham gia 1 nhóm.
- Trợ giảng lưu ý: Liên hệ hướng dẫn học viên tự học, tự lập nhóm, mỗi trợ giảng phụ trách không quá 25 học viên.

Trong thời gian học tập trung:

- **Ngày 18/10/2021:** Xác định các nhóm và chốt chủ đề, lĩnh vực chính sách quan tâm của các nhóm;
- **Ngày 19/10/2021:** Các nhóm thảo luận: Bối cảnh chính sách, Vấn đề chính sách (nộp: 1 trang)
- **Ngày 21/10/2021:** Các nhóm thảo luận: Câu hỏi chính sách, Các nhân tố tác động (nộp: 1 trang)
- **Ngày 22/10/2021:** Các nhóm thảo luận: Phác thảo phân tích, đề xuất c/s: (nộp: 1 trang)

Sau thời gian học tập trung:

- **Ngày 08/11/2021:** Các nhóm nộp bài Phân tích chính sách 2500 chữ ($\pm 10\%$).

LỊCH HỌC

Thứ Hai, 18/10/2021

08:30-10:00 **Bài 1:** Công lý, giá trị công và chính sách công (Tự Anh)
10:15-11:45 **Bài 2:** Chính sách công và quá trình chính sách (Nghĩa)

Thứ Ba, 19/10/2021

08:30-10:00 **Bài 3:** Tác nhân (chính thức, phi chính thức) và các bên liên quan (Nghĩa)
10:15-11:45 **Bài 4:** Thế nào là một chính sách công “đúng đắn”? (Tự Anh)

Thứ Tư, 20/10/2021

08:30-10:00 **Bài 5:** Thể chế, hệ thống chính trị, bộ máy nhà nước Việt Nam (Nghĩa)
10:15-11:45 **Bài 6:** Nghiên cứu tình huống về thể chế (Nghĩa)

Thứ Năm, 21/10/2021

08:30-10:00 **Bài 7:** Nhà nước, thất bại của nhà nước và vai trò của thị trường (Tự Anh)
10:15-11:45 **Bài 8:** Thị trường, thất bại của thị trường và vai trò của nhà nước (Tự Anh)

Thứ Sáu, 22/10/2021

8:30-10:00 **Bài 9:** Kinh tế chính trị của chính sách công (Tự Anh)
10:15-11:45 **Bài 10:** Chính sách công trong kỷ nguyên đột phá công nghệ (Tự Anh)
13:30-15:00 **Bài 11:** Vận động và ban hành chính sách (Nghĩa)
15:15-16:45 **Bài 12:** Nghiên cứu tình huống vận động, ban hành chính sách (Nghĩa)

DANH MỤC CHỦ ĐỀ THẢO LUẬN VÀ TÀI LIỆU ĐỌC CHI TIẾT

NGÀY 1: GIỚI THIỆU

Công lý, giá trị công và chính sách công

- Michael Sandel (2017). Chương 1: Làm việc đúng; Chương 2: Nguyên tắc hạnh phúc cực đại – Thuyết vị lợi; Chương 5: Động cơ mới quan trọng – Immanuel Kant; Chương 6: Lý lẽ bình đẳng – John Rawls.
- [Tham khảo] Video loạt 12 bài giảng về Công lý của Michael Sandel tại ĐH Harvard: <https://www.youtube.com/watch?v=o8GwOveGFil&list=PLNyk6sJDY3lclrXbH4NxVb83y35nmi-g&index=1>

Chính sách công và quá trình chính sách

- Birkland (2016). Chương 1 & 2.
- Kingdon (2013). Chương 1.

- Tham khảo thêm: Covid-19 and Governance,
 - <http://www.oecd.org/governance/public-governance-responses-to-covid19/>
 - <https://www.un.org/development/desa/dpad/publication/un-des-a-policy-brief-75-covid-19-reaffirming-state-people-governance-relationships/>
 - <https://www.worldbank.org/en/topic/governance/brief/governance-institutions-covid-19-response-resources>

NGÀY 2: TÁC NHÂN CHÍNH SÁCH

Tác nhân chính thức, tác nhân phi chính thức và các bên liên quan

- Birkland (2016). Chương 4 & 5.
- Kingdon (2013). Chương 2 & 3.

Thế nào là một chính sách công “đúng đắn”?

- Jonathan Pincus và Đinh Vũ Trang Ngân, *Chính sách công và tư duy phân biện*, Tài liệu giảng dạy của Chương trình giảng dạy kinh tế Fulbright (FETP).
- Michael Sandel (2017). Chương 1: Làm việc đúng; Chương 2: Nguyên tắc hạnh phúc cực đại – Thuyết vị lợi; Chương 5: Động cơ mới quan trọng – Immanuel Kant; Chương 6: Lý lẽ bình đẳng – John Rawls.
- [Tham khảo] Video loạt 12 bài giảng về Công lý của Michael Sandel tại ĐH Harvard: https://www.youtube.com/watch?v=o8GwOveGFiI&list=PLNyk6sJDY3lclrXbH4NxVb83y35nmi-g_&index=1

NGÀY 3: THỂ CHẾ & BỘ MÁY NHÀ NƯỚC

Thể chế và tổ chức bộ máy nhà nước

- Daron Acemoglu and James A. Robinson (2012). *Why Nations Fail: the Origins of Power, Prosperity and Poverty* (Tại sao các quốc gia thất bại: Nguồn gốc của quyền lực, thịnh vượng và nghèo), New York: Random House. Chương 15.

Nghiên cứu tình huống về thể chế

- Phạm Duy Nghĩa (2021), Khởi động sửa Luật Đất đai 2013
- Đọc thêm: Phạm Duy Nghĩa (2021), Quyền sử dụng đất công

NGÀY 4: MỐI QUAN HỆ NHÀ NƯỚC – THỊ TRƯỜNG

Nhà nước, thất bại của nhà nước và vai trò của thị trường

- Anne Krueger (1990). “Government Failures in Development,” *Journal of Economic Perspectives*, 4:3, 9-23.
- Vũ Thành TỰ Anh và Đỗ Hoàng Phương (2012). “Thị trường viễn thông di động ở Việt Nam,”

Nghiên cứu tình huống của Chương trình giảng dạy kinh tế Fulbright.

Thị trường, thất bại của thị trường và vai trò của nhà nước

- Stiglitz & Rosengard (2015). Chương 4. Thất bại thị trường.
- HBS (1997). *Asymmetric Information: Market Failures, Market Distortions, and Market Solutions* (Thông tin bất cân xứng: Thất bại thị trường, bóp méo thị trường và giải pháp thị trường).

NGÀY 5: VẬN ĐỘNG CHÍNH SÁCH & KINH TẾ CHÍNH TRỊ HỌC CỦA CHÍNH SÁCH

Kinh tế chính trị của chính sách công

- Jeffrey Frieden (2020). *Kinh tế chính trị của chính sách kinh tế* (The Political Economy of Economic Policy), trong Tạp chí Finance & Development, T6/2020.
- Vũ Thành TỰ Anh (2006). *Cạnh tranh xé rào hay cuộc chạy đua xuống đáy*, Thời báo Kinh tế Sài Gòn số 13, 22/3/2006.

Chính sách công trong kỷ nguyên đột phá công nghệ

- Toomas Hendrik Ilves¹ (2020). *Số hóa một quốc gia - Chia sẻ của cá nhân về cách thực hiện số hóa, lý do thực hiện và những bài học có thể rút ra từ quá trình đó*. Tài liệu trích từ Kỷ yếu Diễn đàn cải cách và phát triển Việt Nam 2020 do Chính phủ Việt Nam tổ chức.
- Jennifer Doudna (2015). *CRISPR cho phép chúng ta hiệu chỉnh gen như thế nào?* (How CRISPR Lets Us Edit Our Gene?). Bài Ted Talk của Jennifer Doudna tháng 9/2015, xem tại https://www.ted.com/talks/jennifer_doudna_how_crispr_lets_us_edit_our_dna
- Anna Piperl (2019). *Chính phủ số có diện mạo như thế nào?* (What a Digital Government Looks Like?), Bài Ted Talk của Anna Piperl tại TEDSummit 2019, truy cập tại: https://www.ted.com/talks/anna_piperl_what_a_digital_government_looks_like/transcript?language=en
- Daron Acemoglu (2020). The Sixth Annual Richard Goode Lecture: “Remaking the Post-COVID World.” Xem tại <https://www.imf.org/en/Videos/view?vid=6214241193001>.
- Yuval Noah Harari (2020). “The world after coronavirus,” Financial Times, March 20, 2020, <https://www.ft.com/content/19d90308-6858-11ea-a3c9-1fe6fedcca75>. (Tham khảo bản dịch của VietnamNet: “Thế giới sẽ ra sao sau đại dịch Covid-19?” <https://vietnamnet.vn/vn/cong-nghe/cong-dong-mang/yuval-noah-harari-the-gioi-se-ra-sao-sau-dai-dich-covid-19-627831.html>)
- Yuval Noah Harari (2021). “Lessons from a year of Covid,” Financial Times, February 26, 2021, <https://www.ft.com/content/f1b30f2c-84aa-4595-84f2-7816796d6841>

Vận động và ban hành chính sách

- Vận động chính sách (advocacy)
- Vận động hành lang (lobbying)
- Ban hành và thực thi chính sách

¹ Tổng thống Estonia giai đoạn 2006-2016.

Nghiên cứu tình huống vận động chính sách

- Ngân hàng Thế giới, 08/2021, Việt Nam số hóa: Con đường tới tương lai, <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/259751629470978457/taking-stock-digital-vietnam-the-path-to-tomorrow>
- Đọc thêm: <https://blogs.worldbank.org/vi/eastasiapacific/viet-nam-can-lam-gi-de-tro-thanh-cuong-quoc-ky-thuat-so>